

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.1.3.2024

Pan
st. bryg. Mirosław Pender
Zachodniopomorski Komendant
Wojewódzki Państwowej Straży
Pożarnej

Komenda Wojewódzka Państwowej
Straży Pożarnej w Szczecinie
ul. Firlika 9-14
71-637 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. - wykonanie planu finansowego Komendy
Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie, ul. Firlika 9-14, 71-637 Szczecin
Kierownik jednostki kontrolowanej	St. bryg. Mirosław Pender, Zachodniopomorski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej ¹ od 1 lutego 2024 r., który wcześniej, tj. od 13 stycznia 2024 r. pełnił obowiązki Komendanta. Poprzednio, w okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 12 stycznia 2024 r., Komendantem był nadbryg. Jarosław Tomczyk.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adam Borowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/27/2024 z 24 stycznia 2024 r. 2. Ewelina Kamińska-Nowicka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/28/2024 z 24 stycznia 2024 r. 3. Anna Dobiecka, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/29/2024 z 24 stycznia 2024 r. 4. Jarosław Staniszewski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/38/2024 z 7 lutego 2024 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-13)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych, – szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia, – analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, – analizy stanu zobowiązań, – analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i></p>

¹ Dalej: Komendant.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wydatki Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie⁴, dysponenta III stopnia w części 85/32 – województwo zachodniopomorskie, poniesione w 2023 r. w ramach wykonania budżetu państwa, zostały zrealizowane na cele i w wysokościach określonych w planie finansowym.

Z objętych badaniem wydatków budżetu środków krajowych na kwotę 11 296,6 tys. zł (39,7% wydatków zrealizowanych w 2023 r.) 9 945,8 tys. zł (88% badanej próby) poniesiono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2019 r. o finansach publicznych⁵. Pozostałą kwotę, tj. 1 350,8 tys. zł, wydatkowano z naruszeniem zasad określonych w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶, w zw. z art. 44 ust. 4 ufp. Wydatki z budżetu środków europejskich w kwocie 20 267,1 tys. zł (100%) zostały poniesione na cele (zadania) ujęte w umowach o dofinansowanie, były niezbędne do realizacji projektów i poniesione do wysokości kwot ujętych w planie finansowym KW PSP. Zarówno w budżecie środków krajowych, jak i w budżecie środków europejskich uzyskano zakładane efekty wydatków majątkowych.

NIK pozytywnie zaopiniowała sprawozdania budżetowe za 2023 r. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych.

Ujawnione w toku kontroli NIK nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację planu finansowego KW PSP w 2023 r. i polegały na:

- 1) udzielaniu zamówień publicznych z naruszeniem zasad określonych w upzp;
- 2) zaksięgowaniu poniesionego wydatku bieżącego niezgodnie z dekreacją i do niewłaściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej,
- 3) nieracjonalnym zwiększaniu dodatku funkcyjnego funkcjonariuszom, którzy złożyli wnioski o zwolnienie ze służby.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: KW PSP.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.; dalej: ufp.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.; dalej: upzp.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wydatki

1.1. Wydatki budżetu państwa.

Opis stanu faktycznego

W 2023 r. KW PSP wydatki budżetu państwa zrealizowała w wysokości 28 495,3 tys. zł, co stanowiło 99,97% planu po zmianach⁸. W trakcie roku plan wydatków zwiększono per saldo o 13 190,2 tys. zł⁹, w tym o środki z: rezerw celowych budżetu państwa (w kwocie 12 188,1 tys. zł), rezerwy Wojewody Zachodniopomorskiego (1 490,5 tys. zł)¹⁰. W 2023 r. całość wydatków zrealizowano w rozdziale 75410 – Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej. Największe wydatki poniesiono w § 6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (9 491,6 tys. zł¹¹) oraz w § 4050 – uposażenia żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy (6 117,9 tys. zł¹²). Wydatki zrealizowane w 2023 r. były o 8,9 tys. zł niższe od planowanych.

(akta kontroli str. 44-48)

Największe niewykonanie planu wydatków odnotowano w § 4180 – równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz pozostałe należności – wydatkowano o 8,8 tys. zł mniej niż planowano¹³. Wynikało to z niewykorzystania rezerw celowych przyznanych na wypłatę świadczeń motywacyjnych oraz świadczeń za długoletnią służbę dla strażaków pełniących służbę w KW PSP w wyniku pobytu strażaków na zwolnieniach lekarskich w ciągu roku, wcześniejszych odejść ze służby, przeniesień służbowych, zmian w stanowiskach czy stażach uprawnionych funkcjonariuszy.

(akta kontroli str. 46-48, 60, 719, 724)

W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2022 r.:

- a) wydatki wykonane w 2023 r. były wyższe o 6 002 tys. zł (o 26,7%); wyższe wydatki poniesiono głównie na: zakupy inwestycyjne¹⁴, w tym na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych i samochodów specjalnych; zakup materiałów i wyposażenia¹⁵, w tym w wyniku przyznania dodatkowych środków finansowych na zakup umundurowania służbowego nowego typu w ramach Programu Modernizacji PSP na lata 2022-2025; uposażenia funkcjonariuszy¹⁶, w tym w wyniku przyznanych w 2023 r. podwyżek uposażeń oraz uzupełnienia rezerwą celową dodatków funkcyjnych do minimalnych 20%;
- b) w 2023 r. realizowano wydatki w paragrafach, w których w 2022 r. wydatki nie były realizowane, tj. w § 4080 – uposażenia i świadczenia pieniężne wypłacane przez okres roku żołnierzom i funkcjonariuszom zwolnionym ze służby (317,8 tys. zł), w § 4610 – koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (0,2 tys. zł);
- c) w 2023 r. nie realizowano wydatków w rozdziale 75478 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w którym w 2022 r. wydatkowano 495 tys. zł, oraz w § 6050 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych w rozdziale 75410 – Komendy wojewódzkie PSP, w którym w 2022 r. wydatkowano 267,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 46-48, 719-720, 724-728)

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Który wynosił: 28 504,2 tys. zł.

⁹ Zwiększenia o 13 824,8 tys. zł, zmniejszenia o 634,6 tys. zł.

¹⁰ Pozostałe zwiększenia wynikały z: nowelizacji ustawy budżetowej (zwiększenie o 106 tys. zł), przeniesienia środków z części 42 – Sprawy wewnętrzne (40,2 tys. zł).

¹¹ Tj. 33,3% ogółu wydatków.

¹² Tj. 21,5% ogółu wydatków.

¹³ Tj. wydatkowano 1 508,7 tys. zł wobec planowanych 1 517,5 tys. zł.

¹⁴ Zwiększenie wydatków o 2 331,6 tys. zł w § 6060 oraz o 551,8 tys. zł w § 6069.

¹⁵ Zwiększenie wydatków o 1 507,4 tys. zł w § 4210.

¹⁶ Zwiększenie wydatków o 601,8 tys. zł w § 4050.

W trakcie 2023 r. plan wydatków budżetu środków krajowych w rozdziale 75410 – Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej został zwiększony środkami z pięciu rezerw celowych na łączną kwotę 12 188,1 tys. zł¹⁷. Z kwoty tej w 2023 r. wydatkowano 12 179,3 tys. zł, tj. 99,9%. Nie zostały wykorzystane środki w kwocie 8,8 tys. zł, w tym 5,1 tys. zł z rezerwy celowej poz. 35 oraz 3,7 tys. zł z rezerwy celowej poz. 56. Przyczyny niewykorzystania środków to: pobyt strażaków na zwolnieniach lekarskich, zmiany w stanowiskach, stażach oraz wcześniejsze odejścia ze służby i przeniesienia służbowe uprawnionych funkcjonariuszy.

(akta kontroli str. 44-45, 60)

KW PSP w 2023 r. wydatki budżetu środków krajowych realizowała w czterech grupach ekonomicznych. I tak w grupie:

- a) wydatki na rzecz osób fizycznych – 271,8 tys. zł, co stanowiło 0,9% ogółu zrealizowanych wydatków, 100% planu na 2023 r. oraz 108,8% wydatków zrealizowanych w 2022 r. (zwiększenie o 22,2 tys. zł);
- b) wydatki bieżące – 16 118,3 tys. zł, co stanowiło 56,6% ogółu zrealizowanych wydatków, 99,9% planu na 2023 r. oraz 128,9% wydatków zrealizowanych w 2022 r. (zwiększenie o 3 613,6 tys. zł);
- c) wydatki majątkowe jednostek budżetowych – 9 491,6 tys. zł, co stanowiło 33,3% ogółu zrealizowanych wydatków, 100% planu na 2023 r. oraz 124,7% wydatków zrealizowanych w 2022 r. (zwiększenie o 1 814,4 tys. zł);
- d) współfinansowanie projektów z udziałem środków z UE – 2 613,6 tys. zł, co stanowiło 9,2% ogółu zrealizowanych wydatków, 100% planu na 2023 r. oraz 126,8% wydatków zrealizowanych w 2022 r. (zwiększenie o 551,8 tys. zł).

W roku 2023 w porównaniu do roku 2022 w strukturze wydatków zwiększył się udział wydatków bieżących z 55,6% do 56,6% (tj. o 1 pkt procentowy), zmniejszył się udział wydatków majątkowych jednostek budżetowych z 34,1% do 33,3% (tj. o 0,8 pkt procentowego) oraz wydatków na rzecz osób fizycznych z 1,1% do 0,9% (o 0,2 pkt procentowego). Na niezmiennym poziomie, tj. 9,2%, pozostał udział w strukturze wydatków w grupie współfinansowanie projektów z udziałem środków z UE.

(akta kontroli str. 61)

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w KW PSP wyniosło 78,81 zatrudnionych, na wynagrodzenia wydatkowano 9 005,7 tys. zł, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie wyniosło 9 523 zł. W porównaniu do roku 2022 w 2023 r.: przeciętne zatrudnienie wzrosło o 0,85 zatrudnionych, wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 814,8 tys. zł, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrosło o 767 zł (o 8,8%).

W statusie 01 (Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń) wydatki na wynagrodzenia w roku 2023, przy przeciętnym zatrudnieniu 3,31, wynosiły 222,5 tys. zł. W stosunku do roku 2022 przeciętne zatrudnienie wzrosło o 0,64 zatrudnionych, a wydatki na wynagrodzenia o 39,4 tys. zł. Natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie zmniejszyło się o 114 zł (o 2%).

W statusie 03 (Członkowie korpusu służby cywilnej) wydatki na wynagrodzenia w roku 2023, przy przeciętnym zatrudnieniu 13,25, wynosiły 1 176,1 tys. zł. W stosunku do roku 2022 przeciętne zatrudnienie zmalało o 0,33 zatrudnionych, a wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 62 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrosło o 560 zł (o 8,2%).

W statusie 10 (Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze) wydatki na wynagrodzenia w roku 2023, przy przeciętnym zatrudnieniu 62,25, wyniosły 7 607,1 tys. zł. W stosunku do roku 2022 przeciętne zatrudnienie wzrosło o 0,54 zatrudnionych, a wydatki na wynagrodzenia o 713,4 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrosło o 874 zł (o 9,4%).

Wydatki na wynagrodzenia poniesiono zgodnie z planem.

(akta kontroli str. 62-66)

¹⁷ Z tego z rezerwy celowej: poz. 8 o 2 613,6 tys. zł, poz. 35 o 357,4 tys. zł, poz. 44 o 752,8 tys. zł, poz. 56 o 278,6 tys. zł, poz. 59 o 8 185,7 tys. zł.

Komendant wyjaśnił, że: *zwiększenie wynagrodzeń w statusie 10 w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. o 713,4 tys. zł wynikało z przyznanych podwyżek uposażeń w 2023 r. oraz uzupełnionych rezerwą celową dodatków funkcyjnych do minimalnych 20%.*

(akta kontroli str. 720, 730)

W 2023 roku, spośród funkcjonariuszy zatrudnionych w KW PSP, sześciu złożyło wnioski skutkujące zwolnieniem ze służby w styczniu bądź w lutym 2024 r. Wszystkim funkcjonariuszom, którzy te wnioski złożyli, został podwyższony dodatek funkcyjny. W każdym przypadku nastąpiło to w okresie do czterech miesięcy przed zwolnieniem ze służby. Trzem funkcjonariuszom dodatek ten zwiększono po złożeniu wniosku o zwolnienie ze służby.

W trzech przypadkach¹⁸ podwyższenia dodatku funkcyjnego dokonał Komendant Główny PSP – do 79% sumy otrzymywanego uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień¹⁹. Decyzje ustalające dodatek funkcyjny w zwiększonej wysokości od 1 listopada 2023 r. Komendant Główny PSP podjął 12 października 2023 r., tj. przed złożeniem przez te osoby wniosków o zwolnienie ze służby²⁰. W uzasadnieniu podjętych decyzji Komendant Główny PSP odwoływał się do przepisów § 8 ust. 4 pkt. 1-6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 września 2021 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej²¹, bez wskazywania innych powodów decyzji. W decyzjach skutkujących zwiększeniem dodatku funkcyjnego nie był wskazywany okres jego przyznania, a jedynie data od kiedy zostaje przyznany.

Kwoty zwiększenia dodatku funkcyjnego wyniosły od 1 549 zł do 1 815 zł (średnio o 1 698 zł). Tym samym zwiększenia dotychczasowych kwot dodatków funkcyjnych wyniosły od 22,7% do 32,6%. Do dnia zwolnienia tych trzech funkcjonariuszy ze służby²² łączna wartość wypłaconych dodatków funkcyjnych w zwiększonej wysokości obciążały budżet KW PSP na kwotę 14 706 zł²³. Natomiast łączna wartość podwyższonych dodatków funkcyjnych w ich odprawach wyniosła 30 564 zł²⁴. Z powyższych trzech funkcjonariuszy dwóch złożyło oświadczenie o pobieraniu świadczenia pieniężnego przez okres 12 miesięcy po zwolnieniu ze służby, co skutkowało obciążeniem budżetu KW PSP²⁵ na łączną kwotę 40 368 zł²⁶.

W trzech kolejnych przypadkach²⁷ podwyższenia dodatku funkcyjnego dokonał ówczesny Zachodniopomorski Komendant Wojewódzki PSP – do 74% sumy otrzymywanego uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień²⁸. Decyzje ustalające dodatek funkcyjny w zwiększonej wysokości od 1 stycznia 2024 r. (dwie decyzje) oraz od 1 lutego 2024 r. (jedna decyzja) Komendant podjął odpowiednio 13 grudnia 2023 r. i 4 stycznia 2024 r., tj. po złożeniu przez funkcjonariuszy wniosków o zwolnienie ze służby, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Okres czasu, jaki upłynął od daty złożenia wniosku o zwolnienie ze służby do decyzji o zmianie wysokości dodatku funkcyjnego, wynosił odpowiednio 37, 38 i 40 dni. W decyzjach tych, Komendant, jako uzasadnienie przywołał treść przepisu § 8 ust. 4 pkt. 1-6 rozporządzenia w sprawie uposażenia²⁹ oraz wskazywał, że funkcjonariusz: *Podczas*

¹⁸ Dotyczy Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Szczecinie oraz jego dwóch zastępców.

¹⁹ Zgodnie z § 8 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie uposażenia dla funkcjonariusza przypisanego do I kategorii dodatek funkcyjny mógł wynieść maksymalnie 80% sumy otrzymywanego uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień.

²⁰ Wniosek o zwolnienie ze służby dwóch funkcjonariuszy złożyło 7 listopada 2023 r. (26 dni po decyzji Komendanta Głównego PSP o podwyższeniu dodatku funkcyjnego), a jeden – 24 listopada 2023 r. (43 dni po decyzji o podwyższeniu dodatku funkcyjnego).

²¹ Dz. U. poz. 1750, ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od 29 września 2023 r.

²² Zwolnienie ze służby dwóch funkcjonariuszy nastąpiło 12 stycznia 2024 r., a jednego 23 lutego 2024 r.

²³ Odpowiednio 3 718 zł (dwa pełne miesiące po 1 549 zł oraz 620 zł za 12 dni stycznia 2024 r.), 4 152 zł (dwa pełne miesiące po 1 730 zł oraz 692 zł za 12 dni stycznia 2024 r.), 6 836 zł (trzy pełne miesiące po 1 815 zł oraz 1 391 zł za 23 dni lutego 2024 r.).

²⁴ Sześciokrotność kwot o jakie zwiększono dodatki funkcyjne trzem funkcjonariuszom.

²⁵ Z uwagi na to, że funkcjonariusz, który złożył oświadczenie o pobieraniu świadczenia pieniężnego przez okres roku po zwolnieniu ze służby może w każdej chwili z niego zrezygnować, kwota obciążenia może ulec zmianie.

²⁶ Odpowiednio: 18 588 zł, 21 780 zł.

²⁷ Dotyczy dwóch naczelników wydziałów KW PSP, jednego zastępcy naczelnika wydziału KW PSP.

²⁸ Zgodnie z § 8 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie uposażenia dla funkcjonariusza przypisanego do II kategorii dodatek funkcyjny mógł wynieść maksymalnie 75% sumy otrzymywanego uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień.

²⁹ W brzmieniu obowiązującym od 29 września 2023 r.

wykonywania obowiązków służbowych wykazuje się dużym zaangażowaniem, starannością i terminowością załatwiania spraw. Właściwa jakość realizacji zadań, wysokie kwalifikacje, umiejętności organizatorskie i interpersonalne pozwalające na sprawne organizowanie pracy i kierowanie wydziałem, jak również stopień zdyscyplinowania przy realizacji zadań służbowych lub Z dużym profesjonalizmem wykonuje powierzone mu zadania i obowiązki służbowe.

W decyzjach skutkujących zwiększeniem dodatku funkcyjnego nie był wskazywany okres jego przyznania, a jedynie data od kiedy zostaje przyznany.

Kwoty zwiększenia dodatku funkcyjnego wyniosły od 2 787 zł do 4 442 zł (średnio o 3 422 zł). Tym samym zwiększenia dotychczasowych kwot dodatków funkcyjnych wyniosły od 104,6% do 506,2%. Do dnia zwolnienia tych trzech funkcjonariuszy ze służby³⁰ łączna wartość wypłaconych dodatków funkcyjnych w zwiększonej wysokości obciążyły budżet KW PSP na kwotę 9 231 zł³¹. Natomiast łączna wartość podwyższonych dodatków funkcyjnych w ich odprawach wyniosła 61 604 zł³². Z powyższych trzech funkcjonariuszy dwóch złożyło oświadczenie o pobieraniu świadczenia pieniężnego przez okres 12 miesięcy po zwolnieniu ze służby, co skutkowało obciążeniem budżetu KW PSP³³ na łączną kwotę 89 768 zł³⁴.

(akta kontroli str. 67-81)

W 2023 r. w KW PSP nie wystąpiły przypadki odejść ze służby funkcjonariuszy w okresie do 6 miesięcy od momentu zatrudnienia.

(akta kontroli str. 82)

W 2023 r. w KW PSP nie wykonywano zadań na podstawie umów zleceń i o dzieło.

(akta kontroli str. 83)

W 2023 r. zrealizowane przez KW PSP wydatki majątkowe § 6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych wyniosły 9 491,6 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Plan wydatków na 2023 r. pierwotnie nie zakładał realizacji wydatków majątkowych. W trakcie roku wprowadzono dziewięć zadań na kwotę 9 491,6 tys. zł. Wszystkie zrealizowano w pełnym zakresie. W wyniku poniesionych wydatków zakupiono m.in.: 2 szt. średniego samochodu specjalnego pożarniczego ratowniczo-gaśniczego³⁵, 2 szt. pojazdu lekkiego typu mikrobus³⁶, 2 szt. ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego z napędem 4x4³⁷, 1 szt. ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego z napędem 6x6³⁸, 2 szt. lekkiego samochodu rozpoznawczo-ratowniczego³⁹, 1 szt. średniego samochodu ratownictwa wodnego⁴⁰, 1 szt. samochodu osobowego do celów operacyjnych⁴¹, 1 szt. samochodu ciężarowego do celów szkoleniowych.

(akta kontroli str. 47-48, 84-89, 96, 103-105)

Natomiast w § 6069 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych / współfinansowanie projektów z udziałem środków z UE wydatkowano 2 613,6 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Plan wydatków na 2023 r. pierwotnie nie zakładał realizacji wydatków majątkowych w tym paragrafie. W trakcie roku wprowadzono 15 zadań na kwotę 2 613,6 tys. zł. Efekty rzeczowe wydatków

³⁰ Zwolnienie ze służby dwóch funkcjonariuszy nastąpiło 31 stycznia 2024 r., a jednego 23 lutego 2024 r.

³¹ Odpowiednio 2 787 zł (jeden pełny miesiąc po 2 787 zł), 3 038 zł (jeden pełny miesiąc po 3 038 zł.), 3 406 zł (23 dni lutego 2024 r.).

³² Sześciokrotność kwot o jakie zwiększono dodatki funkcyjne trzem funkcjonariuszom.

³³ Z uwagi na to, że funkcjonariusz, który złożył oświadczenie o pobieraniu świadczenia pieniężnego przez okres roku po zwolnieniu ze służby może w każdej chwili z niego zrezygnować, kwota obciążenia może ulec zmianie.

³⁴ Odpowiednio: 36 459 zł, 53 309 zł.

³⁵ Zakup dofinansowany środkami z Funduszu Wsparcia KW PSP.

³⁶ Zakup 1 szt. dofinansowano środkami z Funduszu Wsparcia KW PSP oraz przez zakłady ubezpieczeń.

³⁷ Zakup dofinansowany środkami z Funduszu Wsparcia KW PSP oraz przez zakłady ubezpieczeń; dodatkowo jeden z samochodów również środkami przekazanymi przez powiat.

³⁸ Zakup dofinansowano środkami z Funduszu Wsparcia KW PSP oraz przez zakłady ubezpieczeń.

³⁹ Zakup dofinansowano środkami z Funduszu Wsparcia KW PSP; dodatkowo jeden z samochodów również przez zakładu ubezpieczeń.

⁴⁰ Zakup dofinansowany przez zakłady ubezpieczeń.

⁴¹ Zakup dofinansowany środkami z Funduszu Wsparcia KW PSP.

majątkowych zrealizowanych w tym paragrafie zaprezentowano w pkt 1.2. wystąpienia.

(akta kontroli str. 47-48, 90-95,97, 101-102)

Zobowiązania KW PSP na koniec 2023 r. wyniosły 934,6 tys. zł i były wyższe niż w 2022 r. o 89,9 tys. zł (o 9,6%). Największy udział w tej kwocie stanowiły zobowiązania z tytułu: dodatkowego uposażenia rocznego (54,2%, tj. 506,4 tys. zł), równoważników pieniężnych i ekwiwalentów dla funkcjonariuszy oraz pozostałe należności (17,5%, tj. 163,8 tys. zł), a także zakupu energii elektrycznej (12,4%, tj. 115,7 tys. zł). W porównaniu do 2022 r. zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wzrosły o 8,5% a z tytułu równoważników pieniężnych i ekwiwalentów o 365%. Natomiast z tytułu zakupu energii zmalały o 36,6%. Tytuły i kwoty zobowiązań były zgodne z ewidencją księgową. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz przypadki niewykazywania zobowiązań wymagalnych w ciągu roku i jednoczesnego wykazania na koniec roku wydatków lub zobowiązań z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań. Przypadające na styczeń i luty 2024 r. terminy płatności, poza jednym przypadkiem, zostały dochowane. W jednym przypadku⁴² płatność została uregulowana 5 dni po terminie określonym na fakturze.

(akta kontroli str. 106-114)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił, że: *Faktura wpłynęła do KW PSP dopiero w dniu 22 stycznia br., już po terminie płatności. Faktura po zatwierdzeniu do wypłaty i sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym została niezwłocznie opłacona w dniu 23.01.2024 r. Firma (...) z uwagi na sytuację wyraziła zgodę na przedłużenie terminu płatności (pismem z dnia 22 stycznia 2024 r.), nie naliczając odsetek za zwłokę.*

(akta kontroli str. 720, 729-730)

W KW PSP w 2023 r. nie wystąpiły przypadki naliczenia i wypłacenia odsetek od nieterminowych płatności.

(akta kontroli str. 115-121)

W KW PSP nie wystąpiły wydatki, które nie wygasają z końcem 2023 r.

(akta kontroli str. 122)

Szczegółowym badaniem objęto wszystkie zmiany zwiększające plan wydatków KW PSP w rozdziale 75410 – Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej środkami z dwóch pozycji rezerw celowych (8⁴³ i 59⁴⁴), dobranych w sposób celowy na łączną kwotę 10 799,3 tys. zł (tj. 88,6% kwot zwiększających plan tymi środkami). Wnioskowanie o środki z rezerw celowych wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe. Środki z tych rezerw wykorzystano w całości, zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 49-60)

Badaniem w KW PSP objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 11 296,6 tys. zł wykonanych w okresie styczeń – grudzień 2023 r. Doboru próby wydatków na kwotę 8 129,6 tys. zł dokonano metodą MUS⁴⁵ na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom bieżącym jednostki (pozapłacowe) i wydatkom majątkowym. Badaniem tym objęto 42 zapisy księgowe: w grupie wydatków bieżących pozapłacowych na kwotę ogółem 1 066 tys. zł (18 pozycji z 42), w grupie wydatków majątkowych na kwotę ogółem 7 063,6 tys. zł (24 pozycje z 42). Próbę badanych wydatków uzupełniono o wydatki dobrane w sposób celowy na kwotę

⁴² Faktura FA/60/2024/U z 4 stycznia 2024 r. za sprzątnięcie pomieszczeń zlokalizowanych w budynku KW PSP na kwotę 12 054 zł.

⁴³ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

⁴⁴ Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

⁴⁵ MUS – Monetarny Unit Sampling, prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem. Próbę do badania wyznaczono ze zbioru zapisów księgowych, z którego wyeliminowano zapisy dotyczące: wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych (ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości) oraz transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 1 tys. zł).

3 167 tys. zł⁴⁶. W przypadku wydatku na kwotę 29 452 zł za wymianę orygnowania na budynku dydaktycznym na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Szkoleniowego PSP w Bornem Sulinowie⁴⁷ stwierdzono zaksięgowanie go niezgodnie z dekretem i w niewłaściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 123-143)

Wydatki dokonywane były na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, w tym także na potrzeby Komend Miejskich i Powiatowych PSP, zgodnie z warunkami zawartych umów i przepisami obowiązującymi jednostki sektora finansów publicznych.

(akta kontroli str. 126-128)

W 2023 roku w KW PSP przeprowadzono 18 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym: dziewięć zamówień klasycznych o wartości mniejszej niż progi unijne, osiem o wartości równej lub przekraczającej progi unijne oraz jedno zamówienie na usługi społeczne i inne szczególne usługi.

(akta kontroli str. 592-608)

Szczegółowym badaniem objęto trzy postępowania o udzielenie zamówień publicznych. Dwa z trzech badanych postępowań zostały przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, a ich przedmiotem były: dostawa samochodu ratownictwa wodnego o wartości 1 499 985 zł oraz dostawa średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych o wartości 2 386 200 zł. Jedno przeprowadzone zostało w trybie podstawowym, a jego przedmiotem była dostawa gazu ziemnego wysokometanowego⁴⁸ o wartości 273 631,48 zł.

(akta kontroli str. 592-601, 615-626)

W postępowaniu na dostawę gazu ustalono m.in.: brak wskazania w dokumentach zamówienia powodów niedokonania podziału zamówienia na części; ujęcie w Specyfikacji Warunków Zamówienia⁴⁹, a następnie w umowie z Wykonawcą, możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez Zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W wyniku przeprowadzonego postępowania 12 maja 2023 r. zawarto umowę z Wykonawcą, na podstawie której w 2023 r. wydatkowano 50 778,14 zł.

(akta kontroli str. 506-591)

W postępowaniu dotyczącym dostawy samochodu ratownictwa wodnego ustalono m.in. brak wskazania w dokumentach zamówienia powodów niedokonania podziału zamówienia na części; nieudostępnienie zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu, przekazanego Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, na stronie internetowej prowadzącego postępowanie, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W wyniku przeprowadzonego postępowania 31 lipca 2023 r. zawarto umowę z Wykonawcą, na podstawie której w 2023 r. wydatkowano 1 499 985 zł, w tym 1 299 985 zł z budżetu środków krajowych, 200 000 zł ze środków pozyskanych z zakładów ubezpieczeń.

(akta kontroli str. 385-505)

W wyniku postępowania dotyczącego dostawy średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych 12 lipca 2023 r. zawarto z Wykonawcą dwie umowy dla części 1 i 2 zamówienia, na podstawie których w 2023 r. wydatkowano 2 386 200 zł, w tym 1 816 200 zł z budżetu środków krajowych, 570 000 zł z Funduszu Wsparcia KW PSP. Postępowanie dla części 3, 4 i 5 unieważniono z powodu niezłożenia żadnej oferty.

⁴⁶ Wydatki budżetu środków krajowych zrealizowane w 2023 r. w wyniku objętych badaniem trzech zamówień publicznych (na dostawę gazu do Wojewódzkiego Ośrodka Szkoleniowego w Bornem Sulinowie, dostawa samochodu ratownictwa wodnego, dostawa średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych).

⁴⁷ Dalej: WOSzkol.

⁴⁸ Dalej: dostawa gazu.

⁴⁹ Dalej: SWZ.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zwiększenie w grudniu 2023 r. i styczniu 2024 r. przez ówczesnego Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP dodatków funkcyjnych trzem funkcjonariuszom, którzy w 2023 r. złożyli wnioski o odejście ze służby skutkujące przejściem na emeryturę w styczniu bądź w lutym 2024 r.⁵⁰, po złożeniu przez nich wniosków o zwolnienie ze służby (listopad 2023 r.). Dodatki te zwiększono od stycznia bądź lutego 2024 r. o 2 787 zł, 3 038 zł, 4 442 zł (tj. o 104,6%, 120%, 506,2%). Od dnia zwiększenia kwoty dodatku funkcyjnego do dnia zwolnienia ze służby dwóch funkcjonariuszy pozostawało w służbie przez jeden miesiąc, a jeden funkcjonariusz przez 23 dni. Powyższe skutkowało obciążeniem budżetu KW PSP w następujący sposób:

- a) 9 231 zł jako łączna wartość dodatków funkcyjnych wypłaconych w 2024 r. w zwiększonej wysokości do czasu zwolnienia funkcjonariuszy ze służby;
- b) 61 604 zł jako łączna wartość zwiększenia w odprawach wypłaconych w 2024 r. dla tych funkcjonariuszy;
- c) 89 768 zł jako łączna wartość podwyższonego dodatku funkcyjnego wypłacanego dla dwóch funkcjonariuszy w świadczeniu pieniężnym pobieranym przez okres 12 miesięcy po zwolnieniu ze służby.

(akta kontroli str. 76-81)

Według art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Komendant wyjaśnił: *Wysokość przyznanego dodatku funkcyjnego pozostaje w gestii właściwego przełożonego uprawnionego do mianowania lub powołania, który – w zależności od własnej oceny sposobu wywiązywania się przez strażaka z obowiązków służbowych – może go podwyższać oraz obniżyć w granicach określonych w przepisach. Każde podwyższenie dodatku funkcyjnego do uposażenia było indywidualnie rozpatrywane i dogłębnie analizowane (ocena pracy danego funkcjonariusza) tak, by podjęte w tym zakresie decyzje były wyrazem docenienia ich wieloletniej wzorowej służby.*

(akta kontroli str. 720, 728-729)

Zdaniem NIK zwiększanie obciążenia budżetu kontrolowanej jednostki wydatkami, które nie służą realizacji jej celów nie może zostać uznane za racjonalne zarządzanie jej finansami.

2. Ujęcie w księgach rachunkowych dokonanego 22 grudnia 2023 r. wydatku na kwotę 29 452 zł niezgodnie z dekreacją i w niewłaściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej, tj. w § 4300 – zakup usług pozostałych, a nie w § 4270 – zakup usług remontowych. – wydatek za wymianę orynowania na budynku dydaktycznym na terenie WOSzkol.⁵¹

Według dekretacji dokumentu księgowego, wydatek zatwierdzono 21 grudnia 2023 r. do wypłaty w dziale 754, rozdziale 75410, paragrafie 4270 – zakup usług remontowych. Osobami zatwierdzającymi taką klasyfikację wydatku byli: główny księgowy KW PSP oraz zastępca Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP. Natomiast po ponownej analizie, a także pomimo braku zmiany dekretacji, w ewidencji księgowej KW PSP wydatek ten został ujęty w paragrafie 4300 – zakup usług pozostałych.

Koszty ofertowy z 9 listopada 2023 r. obejmował m.in.: wymianę orynowania, rozbiórkę pokrycia z dachówek, rozebranie rynien z PCV, montaż rynien dachowych

⁵⁰ Pozostałym trzem funkcjonariuszom, którzy w 2023 r. złożyli wnioski o zwolnienie ze służby w styczniu bądź w lutym 2024 r., dodatek funkcyjny zwiększał Komendant Główny PSP.

⁵¹ Zlecenie WL.226.2.2023 z 11 grudnia 2023 r.

półokrągłych z gotowych elementów z blachy powlekanej, rozebranie rur spustowych z PCV, montaż rur spustowych okrągłych z gotowych elementów z blachy powlekanej zaciskowych, uzupełnienie pokrycia dachowego z dachówki ceramicznej układanej na sucho.

(akta kontroli str. 125, 128-143)

W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁵², w opisie wydatków paragrafu 4270 wskazano m.in. usługi budowlano-montażowe, w zakresie remontów i konserwacji pomieszczeń i budynków.

Komendant wyjaśnił, że: *Wydatek kwoty 29 452 zł, dotyczący faktury nr 0003/12/2023 z 20 grudnia 2023 r. wystawionej przez (...) został zakwalifikowany do § 4300 na podstawie zapotrzebowania i faktury ze względu na zapis „wymiana orynowania”. Taki opis zinterpretowany został jako usługa wymiany a nie usługa remontowa czy naprawa. Na fakturze omyłkowo został wpisany dekret § 4270.*

(akta kontroli str. 742-744)

Zdaniem NIK zakres wykonanych prac, wskazany m.in. w dokumentacji przedłożonej na etapie składania oferty, przesądza o tym, że wydatek dotyczył usług remontowych.

3. Niewskazanie powodów niedokonania podziału zamówienia na części w ogłoszeniach o zamówieniu dotyczących dostawy gazu do WOSzkol.⁵³ oraz dostawy samochodu ratownictwa wodnego⁵⁴. W wyniku przeprowadzonych postępowań 12 maja 2023 r. zawarto umowę nr WT.2370.12.2023 na dostawę gazu (wartość udzielonego zamówienia to 273,6 tys. zł), a 31 lipca 2023 r. zawarto umowę nr WT.2370.8.2023 na dostawę samochodu ratownictwa wodnego (wartość umowy to 1 500 tys. zł).

(akta kontroli str. 385-387, 496-502, 506-508, 587-591)

Według art. 91 ust. 2 upzp⁵⁵ zamawiający wskazuje w dokumentach zamówienia powody niedokonania podziału zamówienia na części.

W sprawie postępowania dotyczącego dostawy gazu ziemnego Komendant wyjaśnił: *Zamówienie nie jest podzielne (dostawa gazu poprzez sieć przesyłową w określonym terminie). Zgodnie z interpretacją przepisu wyrażoną w piśmiennictwie obowiązek wynikający z art. 91 ust. 1 ustawy dotyczy sytuacji, w której zamawiający nie decyduje się na udzielenie zamówienia w częściach (lub nie dopuszcza składania ofert częściowych), mimo istnienia takiej możliwości (przedmiot zamówienia jest podzielny). W związku z powyższym zamawiający nie uzasadniał braku podziału na części.* Odnosnie postępowania dotyczącego dostawy samochodu ratownictwa wodnego wyjaśnił: *„Zamówienie jest niepodzielne. Przedmiotem zamówienia jest dostawa jednego samochodu ratownictwa wodnego z wcześniejszym jego zaprojektowaniem. Zgodnie z Dyrektywą Maszynową producent odpowiada za bezpieczeństwo samochodu i jego zgodność z wymaganiami dyrektywy. Niepodzielność zamówienia wynika zarówno ze względów projektowych (producent musi znać wszelkie szczegóły samochodu, jego wyposażenia i rozmieszczenia) jak i ze względów wykonawczych (odpowiedzialność za wykonanie kompletnej maszyny (samochodu). Zgodnie z interpretacją przepisu wyrażoną w piśmiennictwie obowiązek wynikający z art. 91 ust. 1 ustawy dotyczy sytuacji, w której zamawiający nie decyduje się na udzielenie zamówienia w częściach (lub nie dopuszcza składania ofert częściowych), mimo istnienia takiej możliwości (gdy przedmiot zamówienia jest podzielny). W związku z powyższym zamawiający nie uzasadniał braku podziału na części.*

(akta kontroli str. 719-723, 730-733)

⁵² Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.

⁵³ Ogłoszenie z 13 kwietnia 2023 r.

⁵⁴ Ogłoszenie z 24 maja 2023 r.

⁵⁵ W przypadku postępowania na dostawę gazu do WOSzkol. art. 91 ust. 2 w związku z art. 266 upzp.

Zdaniem NIK, aby wypełnić dyspozycję określoną w art. 91 ust. 1 upzp, KW PSP winna wskazać w dokumentach zamówienia powody niedokonania podziału zamówienia na części. W piśmiennictwie dotyczącym poprzednio obowiązującej ustawy prawo zamówień publicznych - na tle identycznie brzmiącego przepisu art. 96 ust. 1 pkt 11⁵⁶ przyjęto wykładnię, że zamawiający musi podać w protokole uzasadnienie odstąpienia od podziału zamówienia na części. Składanie ofert częściowych zwiększa bowiem konkurencję i otwiera dostęp do zamówień mniejszym podmiotom. Obowiązek ten odnosi się do wszystkich postępowań, jednakże w przypadku, gdy przedmiot zamówienia nie jest podzielny - uzasadnienie ograniczy się do tej konstatacji.⁵⁷

4. Zawarcie w SWZ możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez Zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron, w postępowaniu dotyczącym dostawy gazu do WOSzkoł., a następnie w umowie z Wykonawcą.

Zamawiający w SWZ w sekcji IV. Opis przedmiotu zamówienia w punkcie 3 wskazał, że *szczegółowy opis przedmiotu zamówienia oraz szacunkowe (prognozowane) zapotrzebowanie (zużycie) gazu zostało wskazane w załączniku nr 1 do SWZ. Podane zapotrzebowanie ma charakter orientacyjny służący do celów porównania ofert. Zamawiający zastrzega sobie prawo zakupu paliwa gazowego wg aktualnych potrzeb. Możliwe jest więc zamawianie mniejszych ilości gazu niż podano to w dokumentach postępowania bez dodatkowych opłat ze strony wykonawcy.* W odpowiedzi na pytania Wykonawców dotyczące treści SWZ, w zakresie ewentualnego odchylenia wolumenu maksymalnego lub odchylenia ponad zamówienia podstawowe, Zamawiający podtrzymał zapisy SWZ. Według umowy zawartej z Wykonawcą, rozliczenie miało odbywać się na podstawie rzeczywistych wskazań układu pomiarowego.

(akta kontroli str. 506-508, 526-591)

Według art. 433 pkt 4 upzp projektowane postanowienia umowy nie mogą przewidywać możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron. Przepis artykułu 99 ust. 1 w zw. z art. 266 upzp stanowi, że przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Komendant wyjaśnił: *Przedmiotem zamówienia jest dostawa gazu według bieżącego zużycia (wg potrzeb zamawiającego) w ilości szacunkowej 545 453 kWh w okresie trwania umowy. (...) Określenie konkretnego zużycia gazu przez zamawiającego nie jest możliwe, gdyż wynika ono z szeregu nieprzewidywalnych czynników (zamawiający nie dysponuje narzędziami by określić precyzyjne zużycie gazu z rocznym wyprzedzeniem). Ponadto wysokie ceny oraz wymogi na poziomie Unii Europejskiej wprowadziły urzędowy nakaz oszczędzania, co w konsekwencji powinno prowadzić do mniejszego zużycia. Dodatkowo zamawiający ze względu na krótką historię zużycia gazu ziemnego w WOSzkoł. (wcześniej korzystano z gazu butlowego propan) nie był w stanie określić średniej zużycia gazu ziemnego np. z ostatnich kilku lat. Natomiast wykonawca, jako profesjonalista dysponuje szeregiem narzędzi pozwalających na lepsze określenie ewentualnego zużycia nawet przy mniejszym zasobie danych porównawczych. Działania zamawiającego były racjonalne, typowe dla tego typu zamówień i gwarantowały zapłatę za rzeczywiste zużycie gazu, co potwierdzili wykonawcy składający wiążące oferty. (...) zamawiający nie przygotowywał wzoru umowy i nie wprowadzał zapisów w rozumieniu art. 433 ust. 4 upzp. Także w zapisach umowy z wykonawcą nie znajdują się odpowiednie*

⁵⁶ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych; Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.; dalej: poprzednio obowiązująca upzp

⁵⁷ W. Dzierżanowski, J. Jerzykowski, M. Stachowiak - Prawo zamówień publicznych. Komentarz do art. 96, wyd. VII, 2018; SIP LEX, teza 5

postanowienia umowne przewidujące w toku wykonywania umowy możliwość dowolnej zmiany zobowiązania wykonawcy względem jego zobowiązania złożonego w ofercie w formie jednostronnego oświadczenia woli zamawiającego a w szczególności bez braku wskazania podstaw, warunków i zakresu takiej zmiany. Umowa odnosi się do zakresu przedmiotu zamówienia i wyeliminuje ryzyko nieuzasadnionych decyzji zamawiającego niepodlegających żadnej weryfikacji, przy jednoczesnym uelastycznieniu tego zakresu, stosownie do usprawiedliwionych potrzeb Zamawiającego poprzez zmiany w trybie art. 455 upzp.

(akta kontroli str. 719-723, 730-733)

Zdaniem NIK w SWZ oraz w umowie zwartej z Wykonawcą należało wskazać minimalną wartość lub wielkość świadczenia. Zgodnie z uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej z 1 lipca 2022 r.⁵⁸, przepis art. 433 pkt 4 upzp jest dopełnieniem zasady wynikającej z art. 99 ust. 1, a dotyczącej konieczności jednoznacznego i wyczerpującego opisanego przedmiotu zamówienia. Istotą tego przepisu jest bowiem zagwarantowanie wykonawcy, że jego wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy nie będzie niższe od znanego w dacie ofertowania minimum.

5. Nieudostępnienie zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu na dostawę samochodu ratownictwa wodnego, przekazanego Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej⁵⁹, na stronie internetowej prowadzącego postępowanie.

Zamawiający 19 maja 2023 r. przesłał do publikacji w Suplemencie do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej⁶⁰ ogłoszenie o zamówieniu na dostawę samochodu ratownictwa wodnego. Zostało ono udostępnione w bazie danych TED⁶¹ 24 maja 2023 r. W tym samym dniu Zamawiający opublikował ogłoszenie na platformie e-Zamówienia opisując w załączniku nr 1 do SWZ przedmiot zamówienia i wskazując wymagania szczegółowe dla zamawianego samochodu. Dzień później, tj. 25 maja 2023 r. udostępnił ogłoszenie i SWZ na stronie internetowej prowadzącego postępowanie. W odpowiedzi na pytania Wykonawcy dotyczące treści SWZ, Zamawiający w związku z udzielonymi 18 czerwca 2023 r. wyjaśnieniami, zmienił zapisy w specyfikacji technicznej zamawianego samochodu, ujednotwił treść załącznika 1 do SWZ oraz wydłużył termin składania ofert z 19 czerwca 2023 r. do 26 czerwca 2023 r. Zamawiający 16 czerwca 2023 r. przesłał do publikacji sprostowanie z ogłoszeniem zmian, które zostało opublikowane w Suplemencie do Dz. Urz. UE 21 czerwca 2023 r., 18 czerwca 2023 r. opublikował wyjaśnienia i zmianę treści SWZ na platformie e-Zamówienia, a 21 czerwca opublikował tam ogłoszenie o zmianie ogłoszenia. Zamawiający nie udostępnił zmiany treści ogłoszenia na stronie internetowej prowadzącego postępowanie.

(akta kontroli str. 385-387, 390-393, 401-437)

Według art. 88 ust 4 pkt 1 upzp ogłoszenie udostępnione w miejscach, o których mowa w ust. 1 (na stronie internetowej prowadzonego postępowania) i 2 (w innym miejscu) nie może zawierać innych informacji niż informacje zawarte w ogłoszeniu przekazanym do publikacji Urzędowi Publikacji UE.

Komendant wyjaśnił: *Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia zostało opublikowane w dniu 21.06.2023 r. i w tym też dniu zostało udostępnione na stronie prowadzonego postępowania o godz. 12.31. – dowód informacja z systemu platformy e-Zamówienia.*

(akta kontroli str. 719-723, 730-733, 737)

Zdaniem NIK informacje w zakresie zmienionej treści ogłoszenia o zamówieniu, należało również udostępnić na stronie prowadzącego postępowanie, aby treść udostępnionych ogłoszeń we wszystkich miejscach, nie zawierała innych danych niż informacje zawarte w ogłoszeniu przekazanym do publikacji Urzędowi Publikacji UE.

⁵⁸ KIO/KD 19/22.

⁵⁹ Dalej: Urząd Publikacji UE.

⁶⁰ Dalej: Suplemnt do Dz. Urz. UE.

⁶¹ Tenders Electronic Daily - to internetowa wersja „Suplementu do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej” poświęconego europejskim zamówieniom publicznym, dalej: TED

1.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W 2023 r. KW PSP z budżetu środków europejskich zrealizowała wydatki w kwocie 20 267,1 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach). Środki pochodziły z rezerwy celowej budżetu środków europejskich poz. 98. Badanie wszystkich (pięciu) decyzji wprowadzających zmiany w planie budżetu środków europejskich wykazało, że wnioskowanie o środki z rezerwy wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe, a otrzymane środki budżetowe zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wyniku realizacji projektów:

- a) „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V” dofinansowano zakup 3 szt. średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego z systemem piany sprężonej (GBA standard pierwszowyjazdowy), 4 szt. ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (GCBA standard pierwszowyjazdowy), 1 szt. średniego samochodu ratowniczo-gaśniczy ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (standard podstawowy), 1 szt. średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (GBA – standard pierwszowyjazdowy), 1 szt. lekkiego samochodu rozpoznawczo-ratowniczego;
- b) „Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego” dofinansowano zakup sprzętu analitycznego wykorzystującego metodę FTIR (2 szt.), sprzętu analitycznego wykorzystującego metodę RAMANA (2 szt.), sprzętu analitycznego wykorzystującego metodę IMS – osobisty detektor (2 szt.), sfinansowano zakup kontenera sanitarnego (1 szt.), namiotu do pracy sztabu (1 szt.), namiotów 10-osobowych (2 szt.), kontenera kwatermistrzowskiego (1 szt.), transportera kołowego przystosowanego do poruszania się w trudno dostępnym terenie (1 szt.) i przyczepy (1 szt.), nośnika kontenerowego (1 szt.), samochodu specjalistycznego wsparcia dekontaminacji podczas działań medycznych przy zagrożeniach czynnikiem CBRNE (1 szt.).

(akta kontroli str. 97-100, 144-145)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wydatki w 2023 r. poniesione zostały z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych, poza zamówieniami publicznymi na dostawę gazu do WOSzkoł., samochodu ratownictwa wodnego oraz średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych. Wszystkie wydatki były zgodne z planem finansowym KW PSP i służyły realizacji celów jednostki. Negatywnie oceniono przygotowanie i przeprowadzenie z naruszeniem zasad udzielania zamówień publicznych określonych w upzp ww. trzech analizowanych postępowań, w wyniku których w 2023 r. z budżetu środków krajowych wydatkowano 3 167 tys. zł. Stwierdzone nieprawidłowości, polegające ponadto na zaksięgowaniu wydatku z tytułu wymiany orynnowania do niewłaściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej oraz nieracjonalnym zwiększaniu funkcjonariuszom dodatków funkcyjnych po złożeniu przez nich wniosków o zwolnienie ze służby, nie miały negatywnego wpływu na realizację wydatków KW PSP w 2023 r.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań:

- Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych,
- Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych,
- Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
- Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa

członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,

- Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,
- Rb-Z sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

Kwoty wykazane w przedmiotowych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 668-699)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe. Kwoty wykazane w sprawozdaniach KW PSP były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Istotność nieprawidłowości dotyczącej wydatku na kwotę 29 452 zł zaksięgowanego w niewłaściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej (w § 4300, zamiast w § 4270), nie miała wpływu na ocenę przyjętego systemu kontroli zarządczej, który zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Niepodejmowanie decyzji o zwiększaniu dodatku funkcyjnego funkcjonariuszom po złożeniu przez nich wniosku o odejście ze służby.
2. Ewidencjonowanie ponoszonych wydatków zgodnie z charakterem dokonanych operacji gospodarczych.
3. Wskazywanie w dokumentach zamówień publicznych powodów niedokonania podziału zamówienia na części, a także minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron w sytuacji przewidywania możliwości ograniczenia zakresu zamówienia.
4. Udostępnianie na stronie internetowej prowadzącego postępowanie każdej zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁶² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń,

⁶² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 22 marca 2024 r.

Kontrolerzy
Adam Borowski
doradca techniczny

.....
podpisano elektronicznie

Ewelina Kamińska-Nowicka
specjalista k.p.

.....
podpisano elektronicznie

Anna Dobiecka
starszy inspektor k.p.

.....
podpisano elektronicznie

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
Z up.
Bogusław Wójcik
p.o. Wicedyrektor Delegatury

.....
podpisano elektronicznie